

Dobývání znalostí

Doc. RNDr. Iveta Mrázová, CSc.

Katedra teoretické informatiky

Matematicko-fyzikální fakulta

Univerzity Karlovy v Praze

Dobývání znalostí

– Úvod do problematiky –

Doc. RNDr. Iveta Mrázová, CSc.

Katedra teoretické informatiky

Matematicko-fyzikální fakulta

Univerzity Karlovy v Praze

Dobývání znalostí - úvod

Dobývání znalostí z databází (KDD):

~ **Netriviální získávání implicitních, dříve neznámých a potenciálně užitečných informací z dat**

- Začátky v 90. letech 20. století:
- Knowledge discovery in databases (KDD)
- Data mining (DM)

Dobývání znalostí - úvod (2)

Začátky, motivace a základy:

- ◆ **Umělá inteligence**
 - metody strojového učení
 - ◆ **Databázové technologie**
 - uchovávání dat, vyhledávání informací
 - ◆ **Statistika**
 - modelování a analýza závislostí v datech
- + **potřeba používat (zpracované) údaje pro podporu (strategického) rozhodování ve firmě**

Dobývání znalostí: úvod (3)

~ interaktivní a iterativní proces:

◆ Příprava dat:

- Z dat uložených ve složité struktuře (např. datový sklad) se vytváří (jedna) tabulka s relevantními údaji o zkoumaných objektech (klienti banky, zákazníci, ...)

- Selekce
- Předzpracování
- Transformace

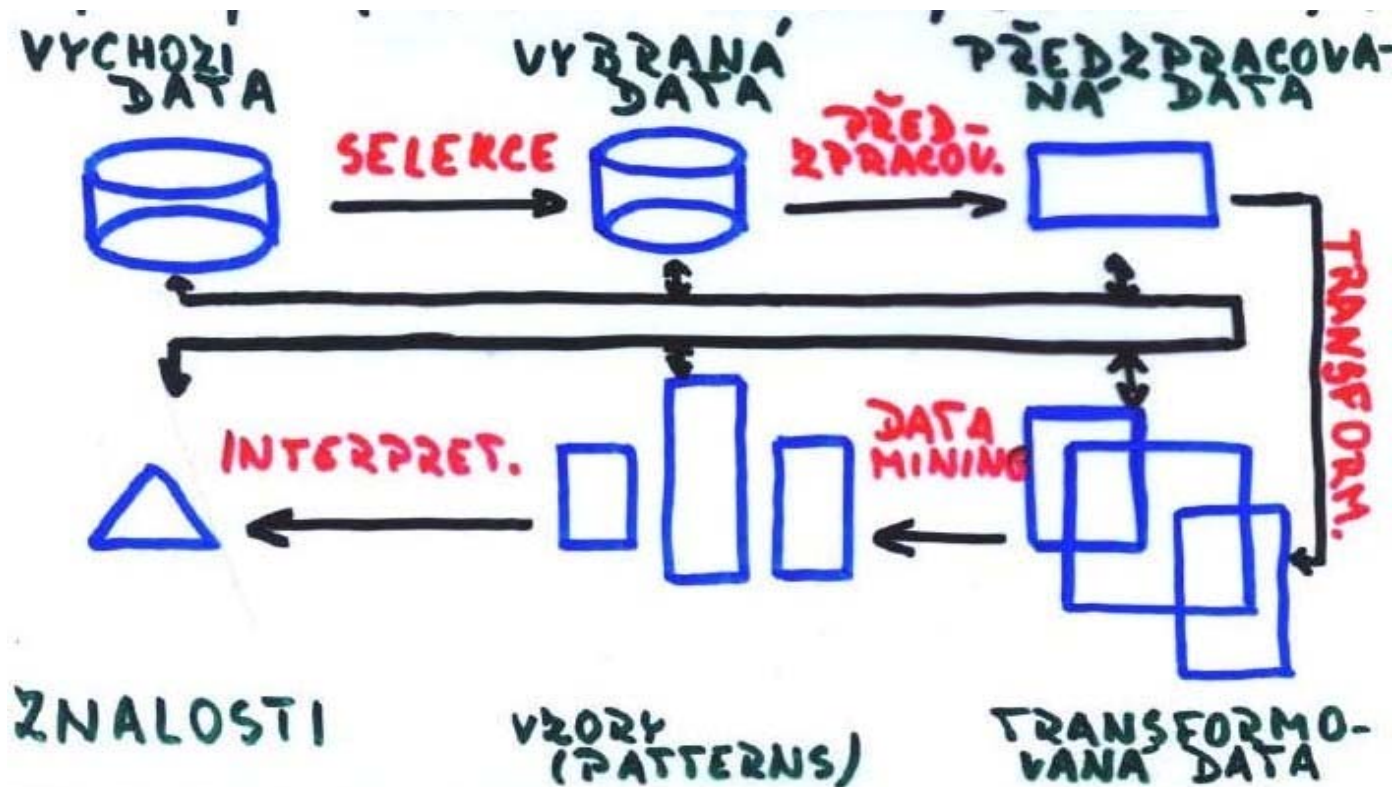
◆ Vlastní „dobývání znalostí“ ~ data mining

◆ Interpretace

- Nalezené znalosti se hodnotí z pohledu koncového uživatele

Dobývání znalostí - úvod (4)

~ interaktivní a iterativní proces:

Manažerský pohled na proces dobývání znalostí z databází

Reálný problém:

→ Impuls pro zahájení procesu dobývání znalostí

Cíl procesu dobývání znalostí:

- ◆ Získat co nejvíce relevantních informací vhodných k řešení daného problému

Příklad:

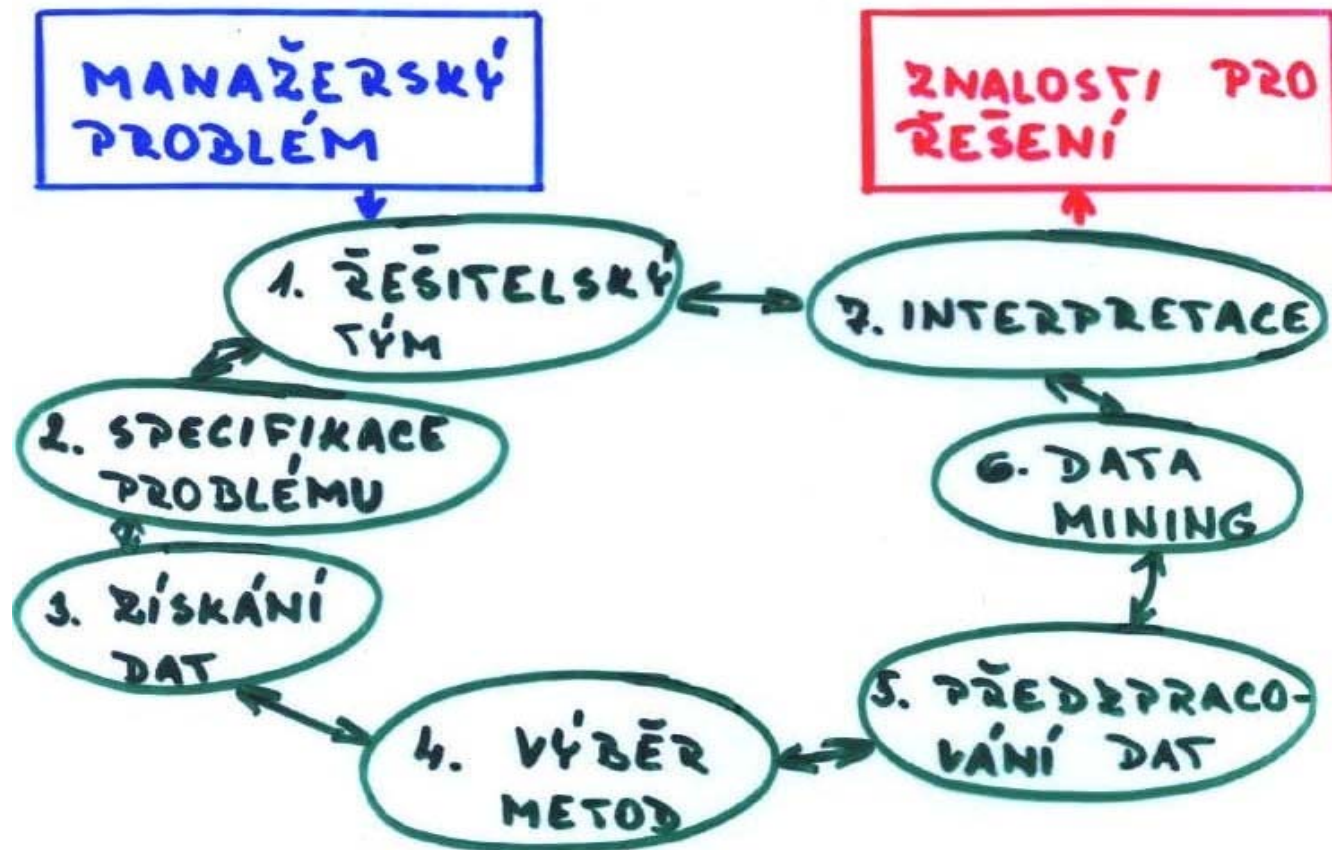
- ◆ Nalezení skupin zákazníků obchodního domu nebo skupin klientů banky, kterým lze nabídnout speciální služby
- ◆ Nalezené skupiny se interpretují jako segmenty trhu v dané oblasti

Manažerský pohled na proces dobývání znalostí z databází (1)

Řešení problému:

1. Vytvořit řešitelský tým
2. Specifikace problému
3. Získat všechna dostupná data
4. Výběr metody
5. Předzpracování dat
6. Data mining
7. Interpretace

Manažerský pohled na proces dobývání znalostí z databází (2)

Manažerský pohled na proces dobývání znalostí z databází (3)

Řešení problému:

1. Vytvořit řešitelský tým

- experti na řešenou problematiku, na data, na metody KDD

2. Specifikace problému

- v kontextu dobývání znalostí

3. Získat všechna dostupná data

- může vést i k přeformulování problému
- kvalita datové základny (např. data archivovaná v různých systémech, ...)
- **externí data** popisující prostředí, v němž se analyzované děje odehrávají (např. kalendářní období, reklama, politické události, počasí, ...)

Manažerský pohled na proces dobývání znalostí z databází (4)

Řešení problému (pokračování):

4. Výběr metody pro analýzu dat

- často je třeba kombinovat více různých metod:
 - klasifikační metody, metody explorační analýzy dat, metody pro získávání asociačních pravidel, rozhodovací stromy, genetické algoritmy, Bayesovské sítě, neuronové sítě, ...
 - metody vizualizace

5. Předzpracování dat

- získaná data se převedou do tvaru požadovaného pro aplikaci zvolených metod
 - např. odstranění odlehlých hodnot, doplnění chybějících hodnot, ...
 - výpočetní operace mohou být i značně náročné

Manažerský pohled na proces dobývání znalostí z databází (5)

Řešení problému (pokračování):

6. Data mining

- aplikace zvolených analytických metod pro vyhledávání zajímavých vztahů v datech
- jednotlivé metody mohou být aplikovány i vícekrát
- hodnoty vstupních parametrů jednotlivých běhů závisí na výsledcích předchozích běhů
- jednotlivé typy metod se kombinují na základě dílčích výsledků

Manažerský pohled na proces dobývání znalostí z databází (6)

Řešení problému (pokračování):

7. Interpretace

- **(nezbytné) zpracování obvykle velkého množství výsledků jednotlivých metod**
 - některé výsledky jsou pro uživatele **nezajímavé** anebo **samozřejmé**
 - některé výsledky lze použít přímo, některé je třeba vyjádřit pro uživatele **srozumitelněji**
- výsledky je vhodné uspořádat do **analytické zprávy**
- výstupem může být i provedení vhodné akce
 - např. spuštění monitorovacího programu

Úlohy pro dobývání znalostí

Tři typy úloh:

- ◆ Klasifikace, resp. predikce
- ◆ Deskripce (~ charakteristika, popis)
- ◆ Hledání „nugetů“

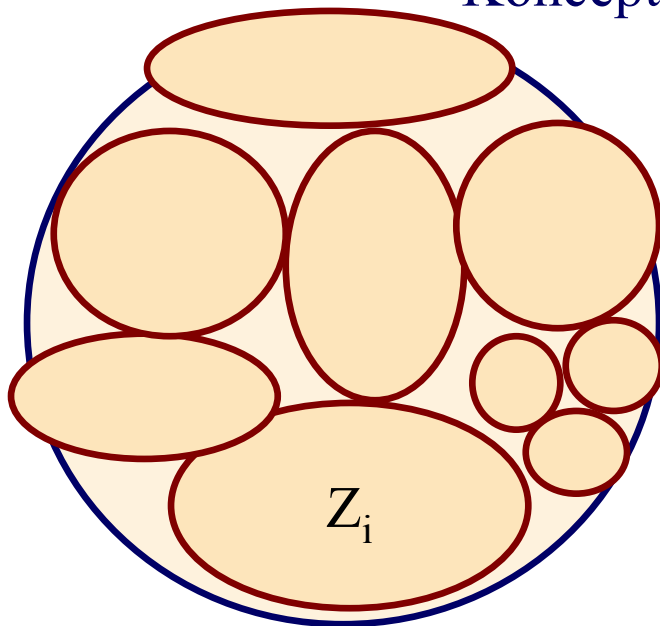
Úlohy pro dobývání znalostí (2)

Klasifikace (resp. predikce)

- ◆ Cílem je nalézt znalosti použitelné pro klasifikaci nových vzorů (případů)
- ◆ Získané znalosti by měly co nejlépe odpovídat danému konceptu
- ◆ Dáváme přednost přesnosti pokrytí na úkor jednoduchosti
- ◆ **Výsledkem je větší množství méně srozumitelných dílčích znalostí**

Úlohy pro dobývání znalostí (3)

Koncept

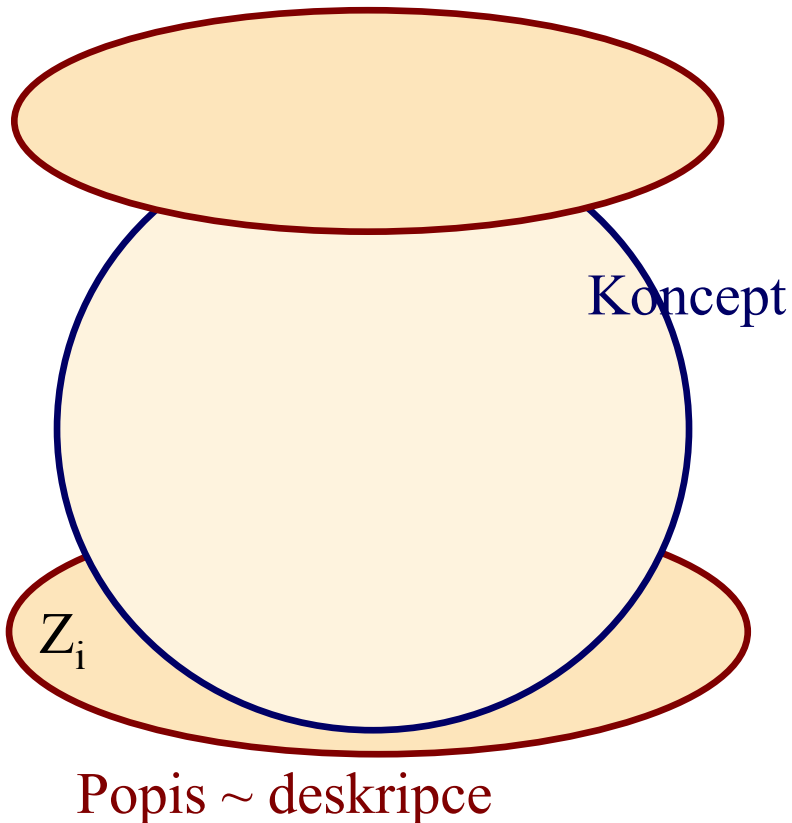

Klasifikace, resp. predikce

Predikce

- ◆ ze starších hodnot nějaké veličiny se pokoušíme odhadnout její vývoj v budoucnu
 - např. předpověď počasí, pohyb cen akcií, ...

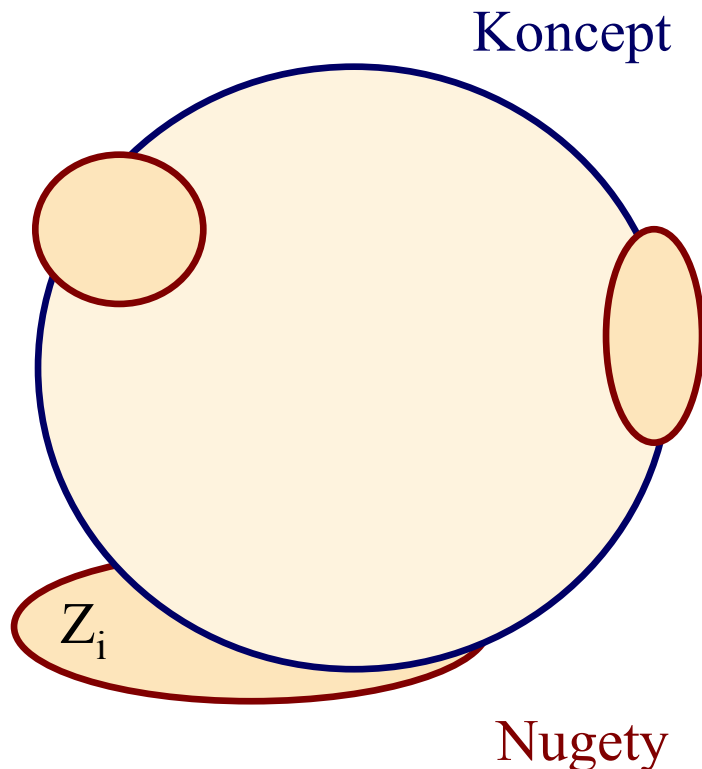
Úlohy pro dobývání znalostí (4)

Deskripce (~ popis)

- ◆ Cílem je nalézt dominantní strukturu nebo vazby, které jsou obsažené v daných datech
- ◆ Požadujeme srozumitelné znalosti pokrývající daný koncept
- ◆ **Výsledkem je menší množství méně přesných znalostí**

Úlohy pro dobývání znalostí (5)

Hledání nugetů

- ◆ Hledáme **zajímavé (nové, překvapivé)** znalosti, které **nemusí** plně pokrývat daný koncept

Úlohy pro dobývání znalostí a jejich aplikace

- ◆ Segmentace a klasifikace klientů banky
 - např. rozpoznávání problémových anebo vysoce bonitních klientů
- ◆ Predikce vývoje kurzu akcií
- ◆ Predikce spotřeby elektrické energie
- ◆ Analýza příčin poruch v telekomunikačních sítích
- ◆ Analýza důvodů změny poskytovatele služeb
 - Internet, mobilní telefony, ...

Úlohy pro dobývání znalostí a jejich aplikace (2)

- ◆ Segmentace a klasifikace klientů pojišťovny
- ◆ Určení příčin poruch automobilů
- ◆ Rozbor databáze pacientů v nemocnici
- ◆ Analýza nákupního košíku
 - MBA ~ Market Basket Analýsis
 - Walmart (u nás Delvita, Meinl, ...)
 - Řetězce supermarketů

Úlohy pro dobývání znalostí a jejich aplikace (3)

- ◆ Analýza nákupního košíku (pokračování)
 - Data tvoří např. charakteristiky zákazníků a údaje o jednotlivých nákupech
 - Data předzpracovaná do **relační tabulky**
- lze hledat souvislosti mezi jednotlivými typy zboží
 - ◆ Existují skupiny produktů, které si zákazníci kupují současně?
 - ◆ Čím se vyznačují jednotlivé skupiny zákazníků?
 - nízký příjem, ...

Metodiky pro dobývání znalostí

Cíl: poskytnout uživatelům jednotný rámec pro řešení různých úloh z oblasti dobývání znalostí

- ◆ Metodiky vyvinuté producenty programových systémů (5A, SEMMA)
- ◆ Metodiky vyvinuté ve spolupráci výzkumných a komerčních institucí jako „softwarově nezávislé“ (CRISP-DM)

→ sdílení a přenos zkušeností z úspěšných projektů

Metodika 5A

- ◆ **ASSESS** – posouzení potřeb projektu
 - Stanovení kontextu – cílů, strategií a procesů
- ◆ **ACCESS** – shromáždění potřebných dat a jejich příprava
- ◆ **ANALYZE** – provedení analýz
 - Data se přeměňují na informace a znalosti
→ použít vícero metod a porovnat jejich výsledky a efektivitu

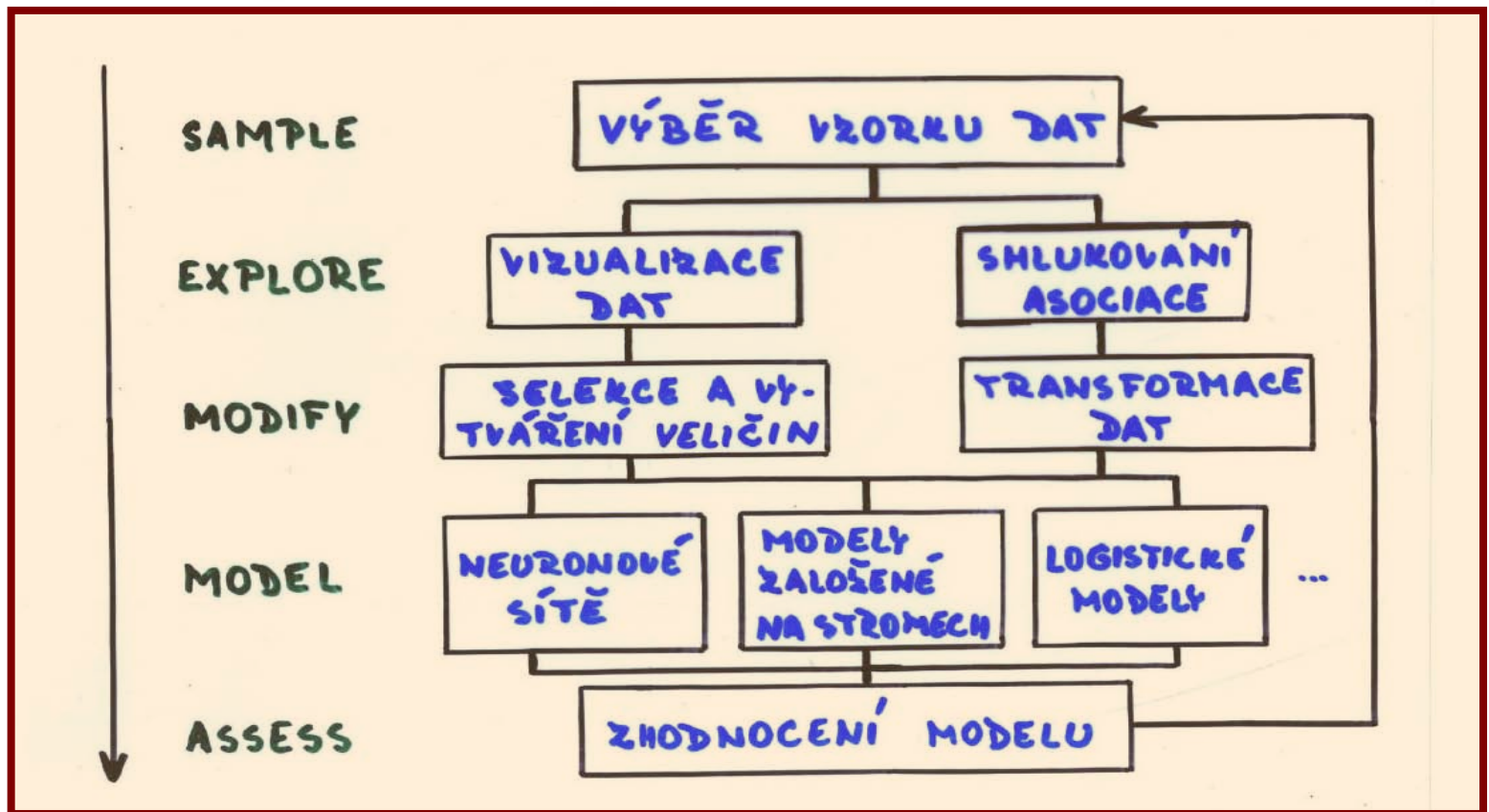
Metodika 5A (pokračování)

- ◆ **ACT** – přeměna znalostí na akční znalosti
 - Doporučení, dodatečné otázky a následná rozhodnutí
→ nalezené výsledky by měly být prezentovány jasně a srozumitelně
- ◆ **AUTOMATE** – převedení výsledků analýzy do praxe
 - Může zahrnovat např. i vytvoření praktického rozhraní pro snadné použití
 - Umožnit aktualizaci modelů podle nových výsledků

Metodika SEMMA (Enterprise Miner)

- ◆ **SAMPLE** – výběr vhodných objektů
- ◆ **EXPLORE** – vizuální explorace a redukce dat
- ◆ **MODIFY** – seskupování objektů a hodnot atributů, datové transformace
- ◆ **MODEL** – analýza dat
 - Neuronové sítě, rozhodovací stromy, statistické techniky, asociace a shlukování
- ◆ **ASSESS** – porovnání modelů a interpretace
 - Srozumitelnost pro uživatele

Metodika SEMMA (Enterprise Miner)

Metodika CRISP-DM

- ~ Cross-Industry Standard Process for Data Mining
 - Vznik v rámci evropského výzkumného projektu

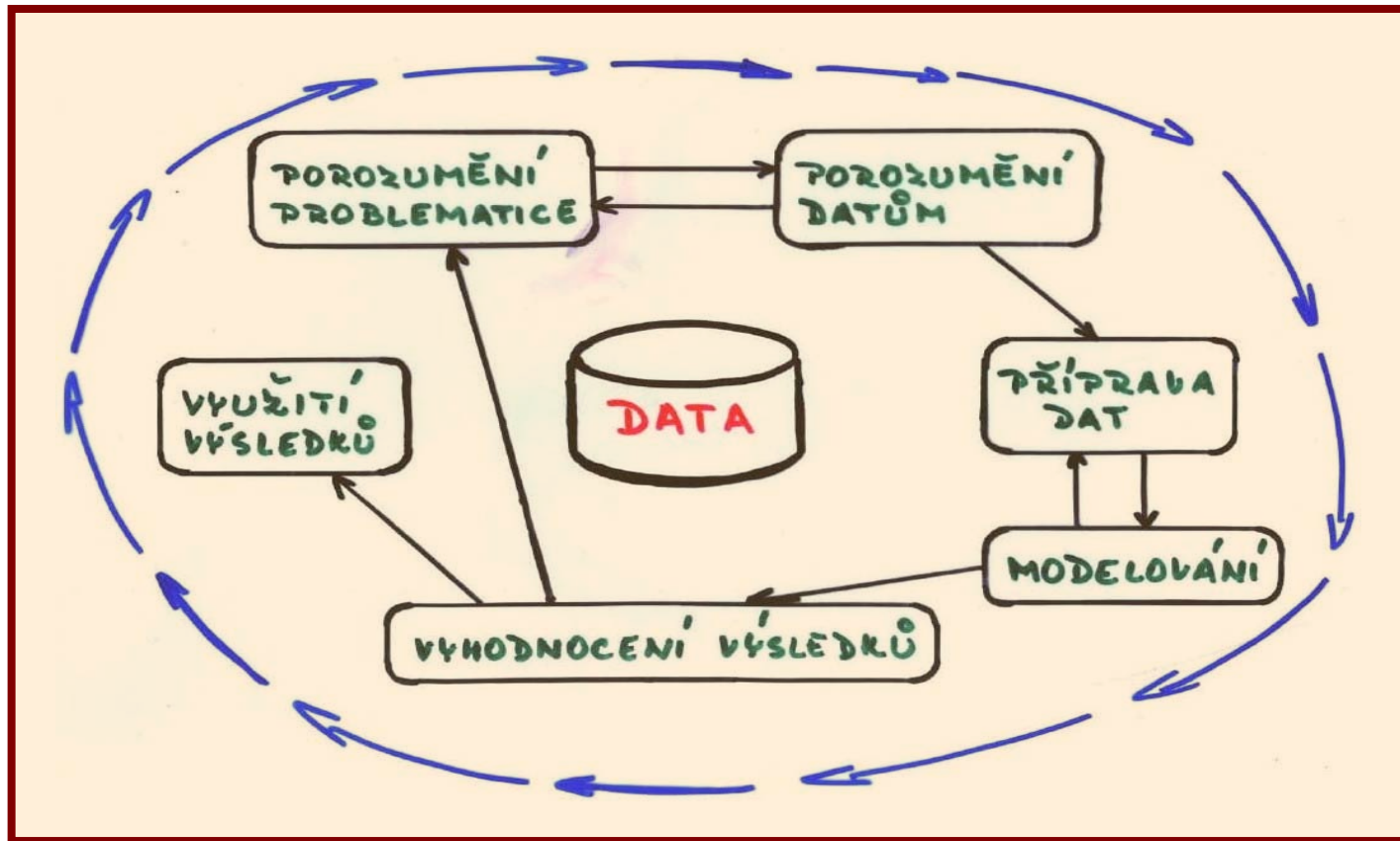
Cíl:

- ◆ Navrhnout univerzální postup použitelný v nejrůznějších komerčních aplikacích
 - Standardní model procesu dobývání znalostí (z databází)
 - + „průvodce“ možnými problémy a jejich řešením v reálných aplikacích

Metodika CRISP-DM (2)

- ◆ Proces dobývání znalostí má 6 fází
X pořadí fází není přesně určeno
- ◆ Výsledky získané v jedné fázi ovlivňují volbu dalších kroků
- ◆ Některé kroky a fáze je třeba provádět opakovaně

Metodika CRISP-DM (3)

Metodika CRISP-DM (4)

(NCR, Daimler-Chrysler, ISL, OHRA)

Porozumění problematice

(~ Business understanding)

- ◆ Pochopení cílů úlohy a požadavků na řešení (formulovaných z pohledu manažera)
- ◆ Manažerskou formulaci je nutné převést na zadání úlohy pro dobývání znalostí z databází
- ◆ „Revize“ zdrojů (datových, výpočetních i lidských)
 - Hodnotí se možná rizika, náklady a přínos
- ◆ Stanoví se předběžný plán prací

Metodika CRISP-DM (5)

Porozumění datům

(~ Data understanding)

- ◆ Prvotní sběr dat
- ◆ Získání základní představy o datech
 - Posouzení kvality dat, vytipování zajímavých podmnožin záznamů v databázi, ...
- ◆ Výpočet deskriptivních charakteristik dat
 - Četnost atributů, průměrné hodnoty, ...
- ◆ Výhodou jsou vizualizační techniky

Metodika CRISP-DM (6)

Příprava dat

(~ Data preparation)

- ◆ Vytvoření datového souboru, který bude zpracováván jednotlivými analytickými metodami
- ◆ Data by měla obsahovat údaje podstatné pro danou úlohu a měla by být ve tvaru vyžadovaném algoritmy pro analýzu
- ◆ Příprava dat zahrnuje:
 - Selekcí dat, čištění dat, transformaci dat, vytváření dat, integrování dat, formátování dat, ...
- ◆ Jednotlivé úkony se obvykle provádějí opakovaně a v nejrůznějším pořadí

Metodika CRISP-DM (7)

Modelování

(~ Modeling)

- ◆ Použití analytických metod pro dobývání znalostí
 - Z možných metod vybrat ty nejvhodnější a adekvátně nastavit jejich parametry
- ◆ Iterativní činnost
 - Opakovaná aplikace algoritmů s různými parametry
- ◆ Může vést k potřebě modifikovat data
- ◆ Ověření nalezených znalostí

Metodika CRISP-DM (8)

Vyhodnocení výsledků

(~ Evaluation)

- ◆ Z pohledu manažerů
 - Byly splněny cíle formulované při zadání úlohy?
- ◆ Rozhodnutí o způsobu využití výsledků

Metodika CRISP-DM (9)

Využití výsledků

(~ Deployment)

- ◆ Upravit získané znalosti do podoby použitelné pro zákazníka (manažera, zadavatele)
 - Zákazník musí pochopit, co je třeba učinit pro efektivní využití dosažených výsledků!
 - Implementace klasifikačního algoritmu v user-friendly podobě
 - Příprava uživatelského manuálu
 - Instalace programu na pobočkách banky a zaškolení uživatelů
 - Změna metodiky poskytování úvěrů a příslušná změna vnitřních předpisů banky
 -

Databáze

Relační databáze:

- ◆ Datový soubor je rozdělen do řady relací (tabulek)
 - Množina relací
 - Relace je reprezentovaná dvourozměrnou tabulkou (řádky odpovídají záznamům, sloupce odpovídají atributům)
 - Jednotlivé záznamy jsou jednoznačně identifikovány pomocí primárního klíče

Databáze (2)

Relační databáze (pokračování):

- Operace pro manipulaci s tabulkami
 - **Selekce:** slouží k výběru záznamů (~ řádků) tabulky
 - **Projekce:** slouží k výběru atributů (~ sloupců) tabulky
 - **Spojení:** slouží k propojování tabulek – spojují se řádky se stejnou hodnotou atributu, obvykle klíče
- Kladení dotazů
 - QBE (~ Query By Example)
 - SQL (~ Structured Query Language)

Databáze (3)

QBE – uživatel vyplní (vybere) ve formuláři, co ho zajímá

→ zadá „masku“, které by měly odpovídat nalezené záznamy

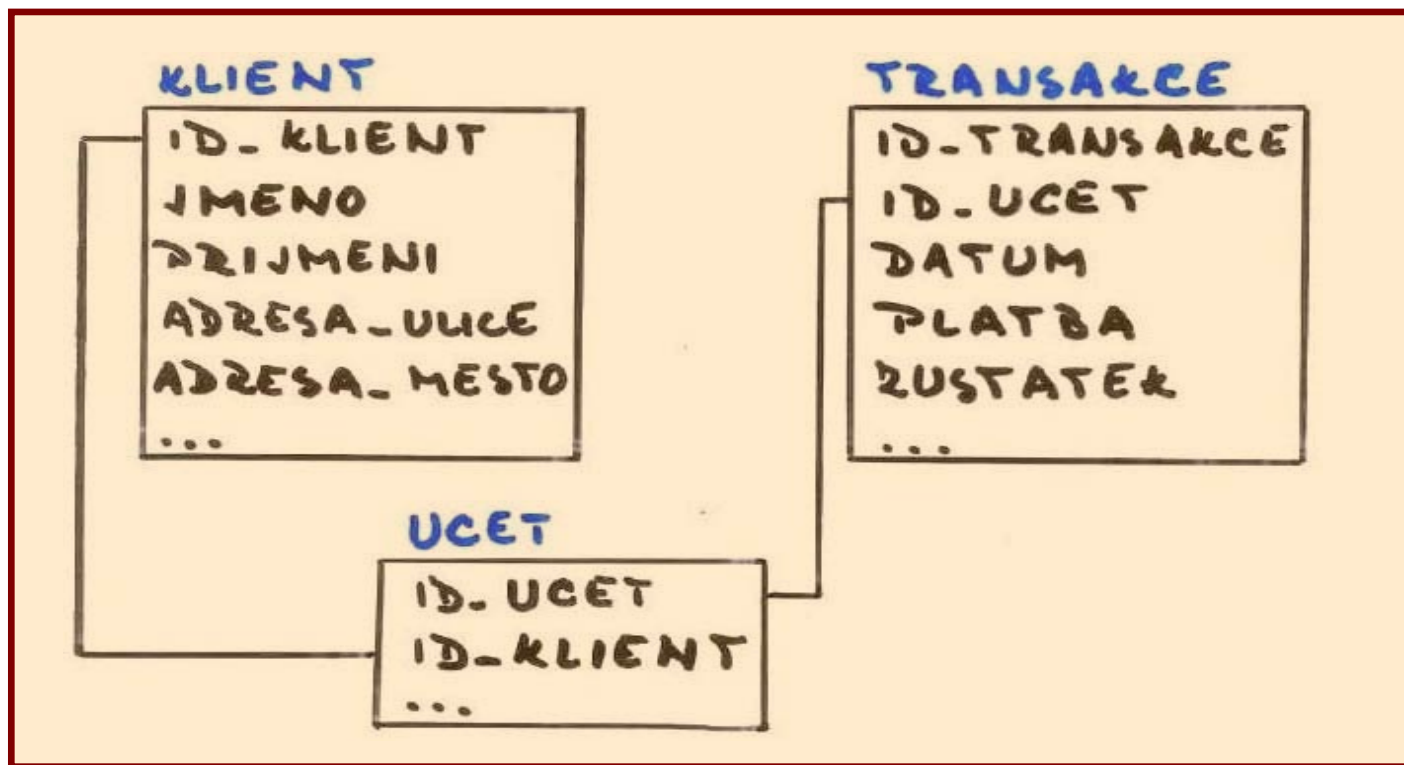
- ◆ Relativě jednoduchý, intuitivní způsob kladení dotazů
- ◆ Vhodnější pro méně zkušené uživatele

SQL – jednoduchý programovací jazyk pro definování dat a manipulaci s nimi

- ◆ Určeno pro zkušenější uživatele

Databáze (4)

Příklad relační databáze

Databáze (5)

Příklad dotazu v jazyce SQL

```
SELECT klient.jmeno, klient.prijmeni,  
       klient.adresa_ulice,  
       klient.adresa_mesto, ucet.cislo_uctu,  
       transakce.zustatek  
FROM klient, ucet, transakce  
WHERE klient.id_klient = ucet.id_klient;  
AND transakce.id_ucet = ucet.id_ucet;  
AND transakce.zustatek < 100;  
GROUP BY klient.adresa_mesto
```


Databáze (6)

EIS ~ Executive Information Systems:

- ◆ První pokus přiblížit dotazování do databáze manažerům
- ◆ Snadné ovládání
- ◆ Analýzu provádí analytik sám
 - Uživatel vybere v menu dotaz
 - Následně je dotaz převeden do jazyka SQL
 - Poté je dotaz proveden standardním způsobem
- ◆ **Nevýhody:**
 - omezený počet předem připravených dotazů
 - Malá flexibilita

Databáze (7)

OLAP ~ On-Line Analytical Processing:

(E. F. Codd – 80. léta 20. století)

- ◆ Rychlost a flexibilita
- ◆ Intuitivní ovládání
- ◆ Možnost vizualizace
- ◆ Grafické rozhraní
 - Nahlížení na data v numerické podobě i v podobě grafů

Databáze (8)

OLAP (pokračování):

- ◆ Multidimenzionální koncept ukládání i manipulace s daty
- ◆ Intuitivní manipulace s daty
- ◆ Práce s daty z heterogenních datových zdrojů
 - Provádí se konverze dat
- ◆ Použití analytických metod
 - Statistické přehledy
 - What-if analýzy

Databáze (9)

OLAP (pokračování):

- ◆ client/server architektura
- ◆ Podpora multiuživatelského pohledu
- ◆ Ukládání výsledků OLAP mimo zdrojová data
- ◆ Dynamická manipulace s řídkými maticemi
- ◆ Zpracování chybějících hodnot
- ◆ Neomezený počet dimenzí a agregačních úrovní

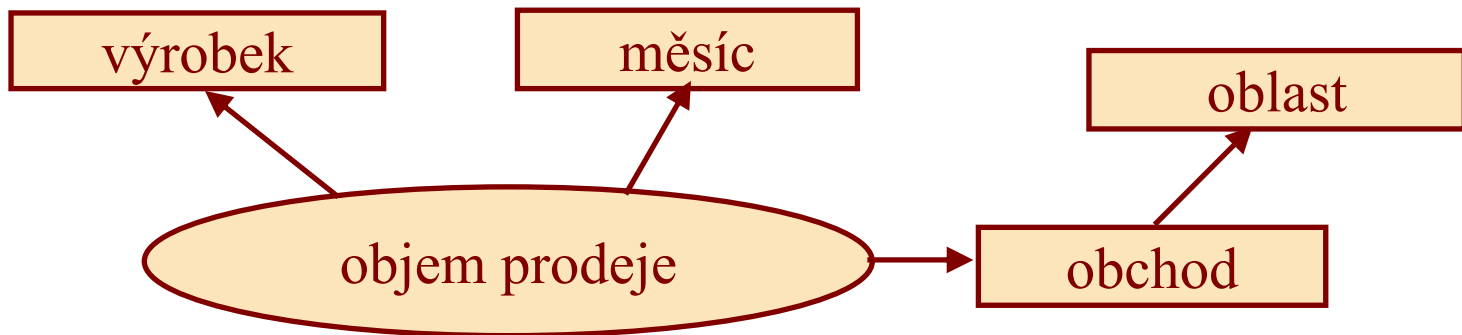
Databáze (10)

OLAP (pokračování):

Základ OLAP ~ pohled na data jako na mnoharozměrnou tabulku
→ datová krychle (~ data cube)

Příklad jednoduché databáze:

Údaje o prodeji různých výrobků v jednotlivých měsících v různých obchodech

Databáze (11)

OLAP (pokračování):

Převod databáze na datovou krychli

- ◆ Sledované atributy tvoří dimenze krychle
- ◆ Záznamům v databázi odpovídají buňky krychle

→ různé pohledy na data

X plýtvá se místem

- řada buněk je prázdná

Databáze (12)

OLAP (pokračování):

Příklad – záznamy v databázi PRODEJ:

Měsíc	výrobek	obchod	množství
Leden	káva	Praha	23
Leden	čaj	Plzeň	18
Leden	káva	Plzeň	27
Leden	čaj	Písek	4
Únor	mléko	Praha	40
Únor	káva	Praha	27
Únor	mléko	Plzeň	12

Databáze (13)

OLAP (pokračování):

Příklad – záznamy v databázi PRODEJ:

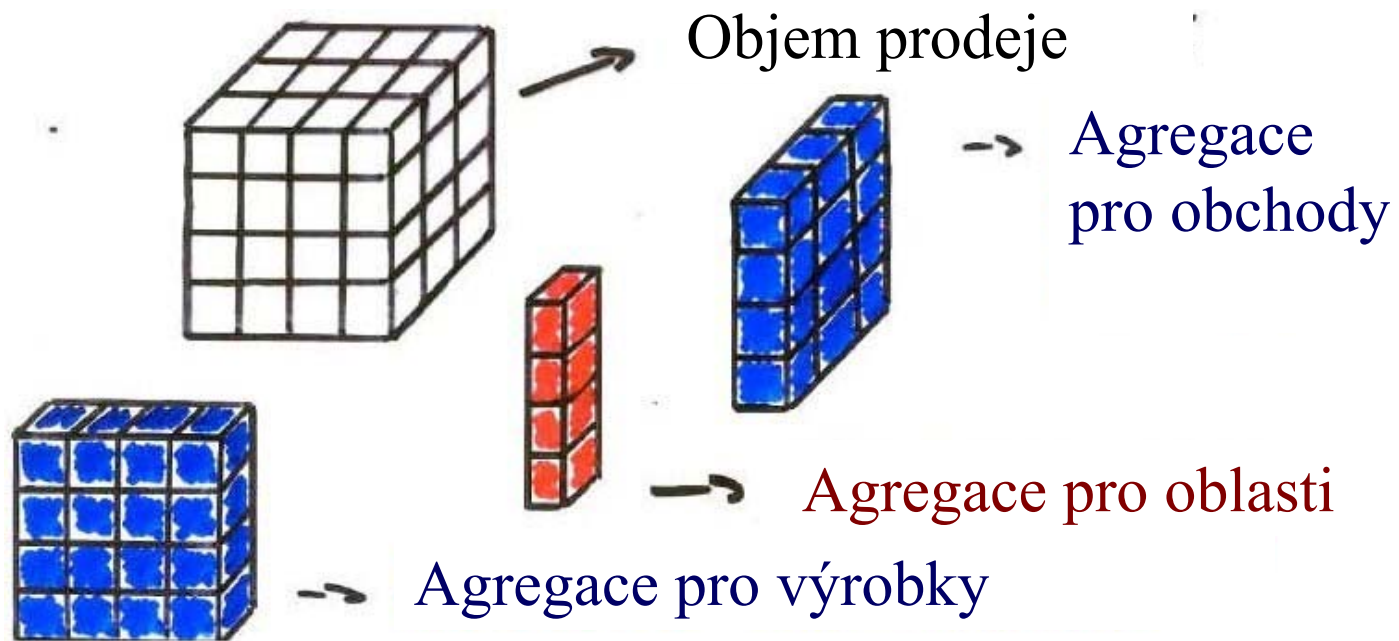
⇒ Řídká matice:

	Praha	Plzeň	Písek
	K Č M	K Č M	K Č M
Leden	23	27 18	4
Únor	27 40	12	

Databáze (14)

OLAP (pokračování):

Datová krychle

Databáze (15)

OLAP (pokračování):

Datová krychle (logický model)

- ◆ Obsahuje data z operačních databází
- ◆ + dílčí souhrny ~ **agregace**
 - = > **rychlá odezva na „nové“ dotazy uživatele**
 - = > **flexibilita systému**

Práce s krychlí:

- ◆ Natáčení (~ pivot)
- ◆ Provádění řezů (~ slice)
- ◆ Výběr určitých částí (~ dice)
- ◆ Zobrazování různých agregovaných hodnot

Databáze (16)

OLAP (pokračování):

Hodnoty atributů lze sdružovat do **hierarchií**:

- ◆ Úrovně v hierarchii může být více
 - Př.: obchod → oblast → kraj → země
- ◆ Operace:
 - **Roll-up**
 - přechod na hierarchicky vyšší – obecnější – úroveň
 - Zobrazované údaje mají podobu **souhrnů**
 - **Drill-down**
 - Podrobnější pohled
 - Různé úrovně - **granularita**

Databáze (17)

OLAP (pokračování):

Implementace (datové krychle):

- ◆ Velmi řídká data
- ◆ Nerovnoměrně rozmístěná data

Hyperkrychle (hypercube)

- ◆ Jedna velká krychle
- ◆ nástroje pro práci s řídkými daty
- ◆ Jednoduchá struktura a srozumitelnost pro uživatele

Multikrychle (multicube)

- ◆ Větší počet navzájem propojených menších krychlí (obsahujících jen několik dimenzí)
- ◆ Efektivní uložení dat

Databáze (18)

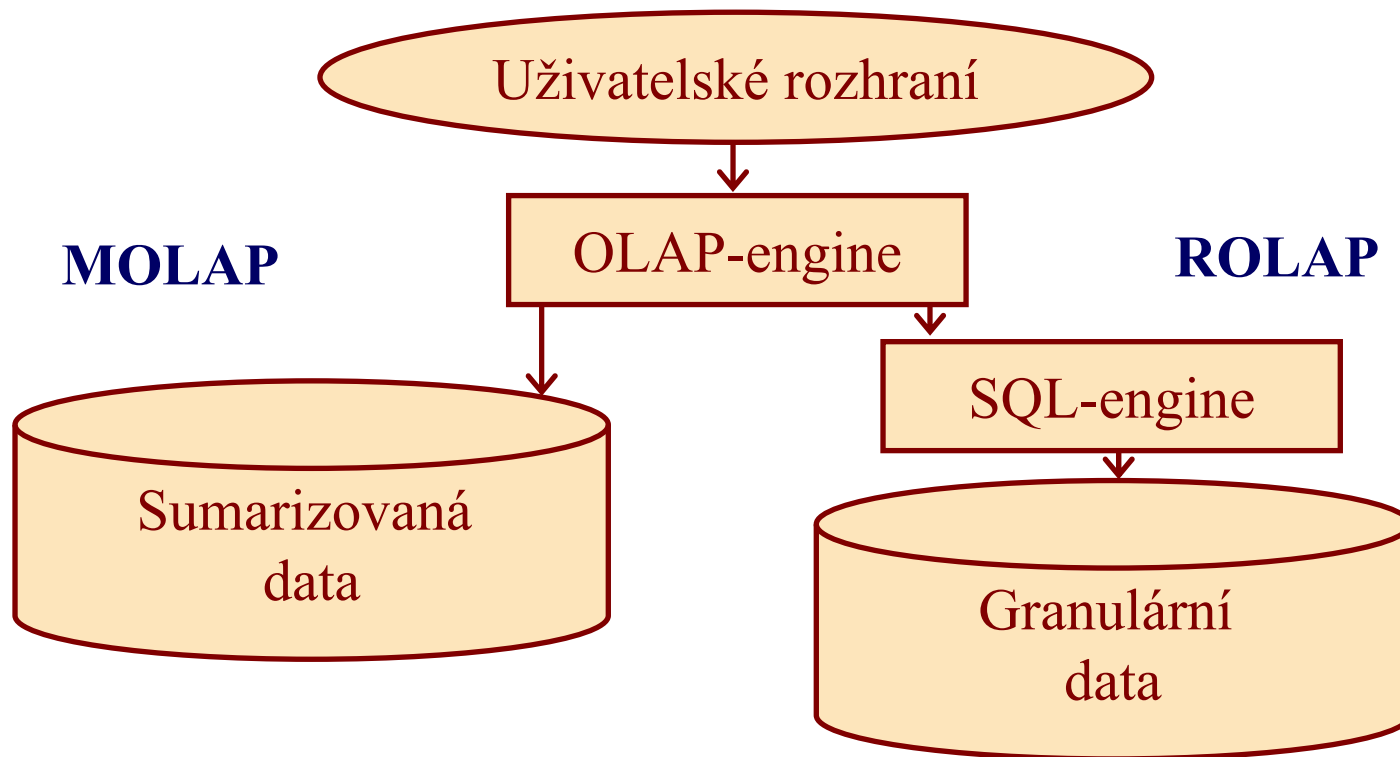
OLAP (pokračování):

Implementace (datové krychle):

- ◆ rychlý přístup k datům klade vysoké nároky na datový server (a jeho cenu)
- Namísto OLAP (~ MOLAP ~ Multidimenzionální OLAP) použít **ROLAP ~ Relační OLAP** (založený na klasické relační databázi)
 - Dotazy OLAP se převádějí do klasických dotazů SQL

Databáze (19)

Porovnání MOLAP x ROLAP:

Databáze (20)

MOLAP

- ~ „klasický“ OLAP
- + vhodné pro středně velké, statistické aplikace
 - např. analýza historických dat o prodeji nějakého výrobku
- Nehodí se pro dynamické aplikace s průběžnou aktualizací dat (výpočty souhrnů!)

ROLAP

- ~ relační OLAP
- + vhodné pro rozsáhlé aplikace využívající transakční data
- + zpracování rozsáhlých dat za použití existujících databázových technologií
- nepoužívá se příliš pro obchodní aplikace

Databáze (21)

Implementace ROLAP:

- ◆ Schéma hvězdy (star schema)
- ◆ Schéma sněhové vločky (snowflake schema)

Star schema – hvězda:

- ◆ Vychází z jedné centrální **tabulky faktů**, která obsahuje složený **primární klíč** (jeden segment klíče pro každou dimenzi) a **detailní data** (např. objem prodeje daného výrobku v daném obchodu za dané období)
 - Může obsahovat i **agregovaná data**

Databáze (22)

Star schema – hvězda (pokračování):

- ◆ Pro každou dimenzi existuje jedna tabulka s údaji na různé úrovni příslušné hierarchie → **tabulka dimenzí**
- ◆ **Úroveň v hierarchii (level)** se zaznamenává jako další indikátor do tabulky dimenzí
 - nutná při dotazování do tabulky, která obsahuje současně data detailní i agregovaná

Klady: srozumitelnost, snadné definování hierarchií, jednoduchá metadata, rychlý přístup k datům

Nevýhody: problémy s velkými tabulkami dimenzí, předpokládá statická data neaktualizovaná on-line

Databáze (23)

Snowflake schema – sněhová vločka:

- ◆ **Normalizované tabulky dimenzí**
 - Každá tabulka nějaké dimenze ukazuje na příslušnou **agregovanou tabulku faktů**
- ◆ **Tabulky dimenzí** obsahují jediný primární klíč pro danou úroveň dimenze spolu s **odkazem na nejbližšího rodiče v hierarchii dimenzí**
- ◆ Odpadá nutnost používat indikátor úrovně v hierarchii (v každé tabulce údaje jen z jedné úrovně)

Klady: dotazy na agregované hodnoty

Nevýhody: údržba, velký počet tabulek

Databáze (24)

Příklad:

- ◆ Databáze má 3 dimenze: prodejna, výrobek, čas
- ◆ Dimenze prodejen je tvořena hierarchií:
 - obchod → okres → region
- ◆ Dimenze výrobku je tvořena hierarchií:
 - výrobek → značka → výrobce
- ◆ Dimenze času je tvořena hierarchií:
 - datum → měsíc → čtvrtletí → rok

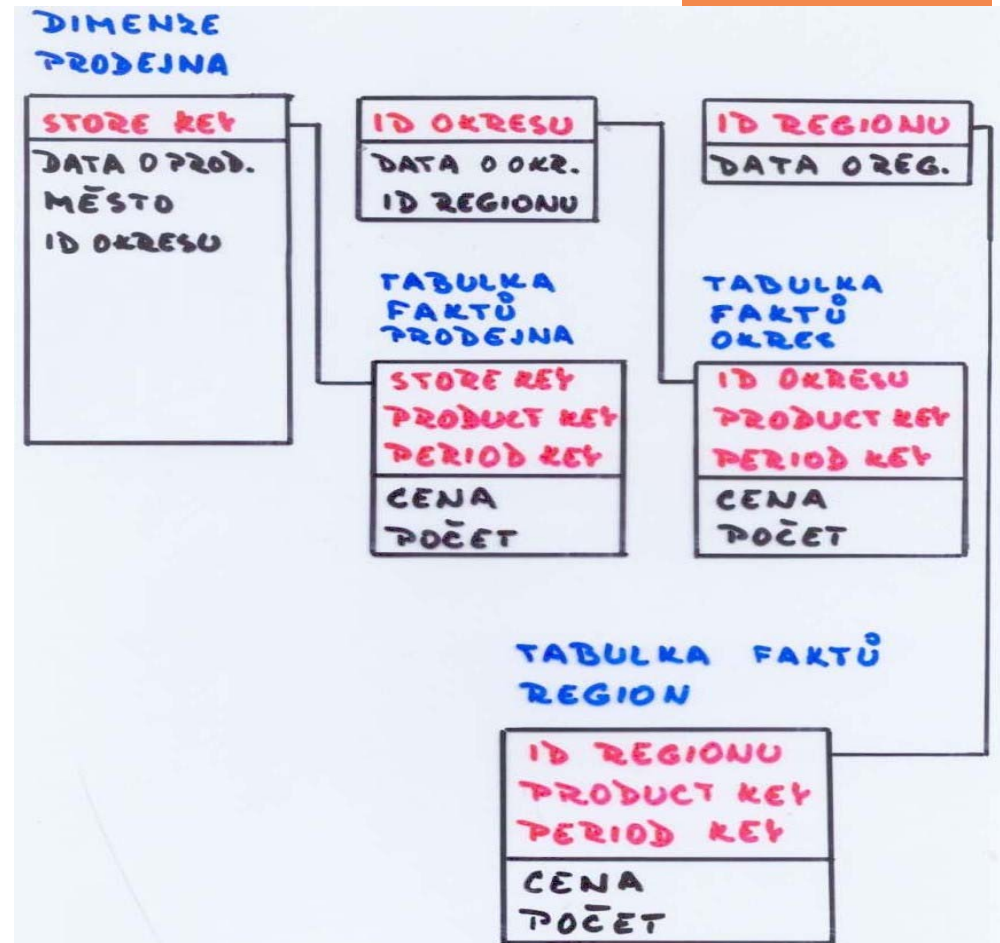
Databáze (25)

Příklad (pokračování): hvězda

Databáze (26)

Příklad (pokračování):
sněhová vločka

Databáze (27)

Datové sklady a datová tržiště:

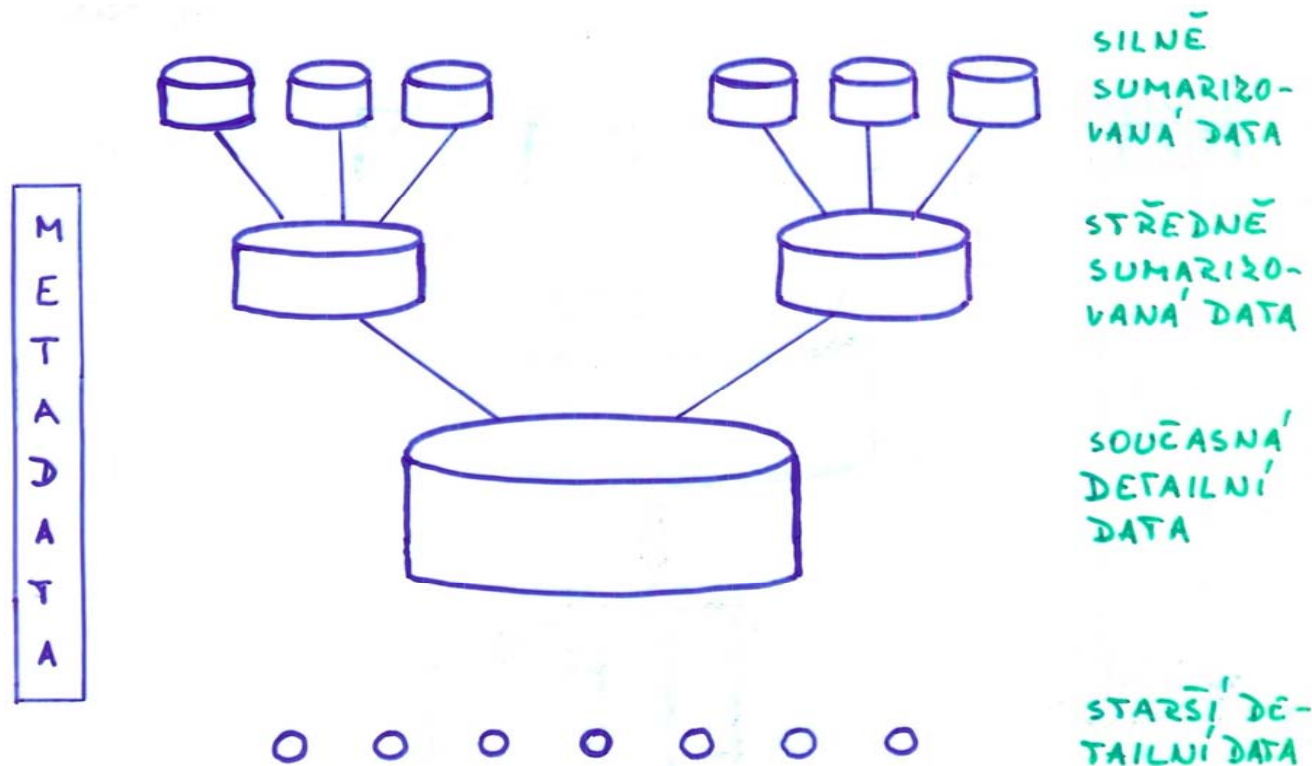
- ◆ **OLAP** ~ nástroj pro analýzu a vizualizaci dat o firmě
- ◆ ~~Datový sklad~~ ~ místo, kde jsou analyzovaná data uložena
 - **Orientován na subjekty, kterými se daná firma zabývá**
 - Např.: zákazník, dodavatel, produkt, aktivita
→ neuchovává data, která nejsou vhodná pro podporu rozhodování na manažerské úrovni
 - **Integrace a sjednocení dat**
 - Např.: názvů stejných ukazatelů, měřítek, kódování, ...

Databáze (28)

- ◆ **Datový sklad** (pokračování)
 - **Časově proměnný**
 - Zafixování dat z produkčních databází
 - Off-line aktualizace v určitých časových intervalech (měsíčně, ročně, ...)
 - Analýza odděleně od produkčních databází
 - ◆ Nešetrný zásah neovlivní operativní řízení firmy
 - ◆ Rychlejší odezva na položený dotaz
 - ◆ **X nevýhodou je zastarávání dat**
 - Časové údaje jsou v datovém skladu explicitně přítomny jako jedna z důležitých informací
 - **Stálý** ~ dotazy, které do datového skladu směřují uživatelé, nezpůsobují změnu zde uložených dat

Databáze (29)

Struktura datového skladu:

Databáze (30)

Struktura datového skladu:

- ◆ Operační data uložená v daném okamžiku
- ◆ Starší operační data
- ◆ Souhrny na různých úrovních abstrakce
- ◆ **Metadata** ~ zachycují informace o datech

Vytvoření datového skladu:

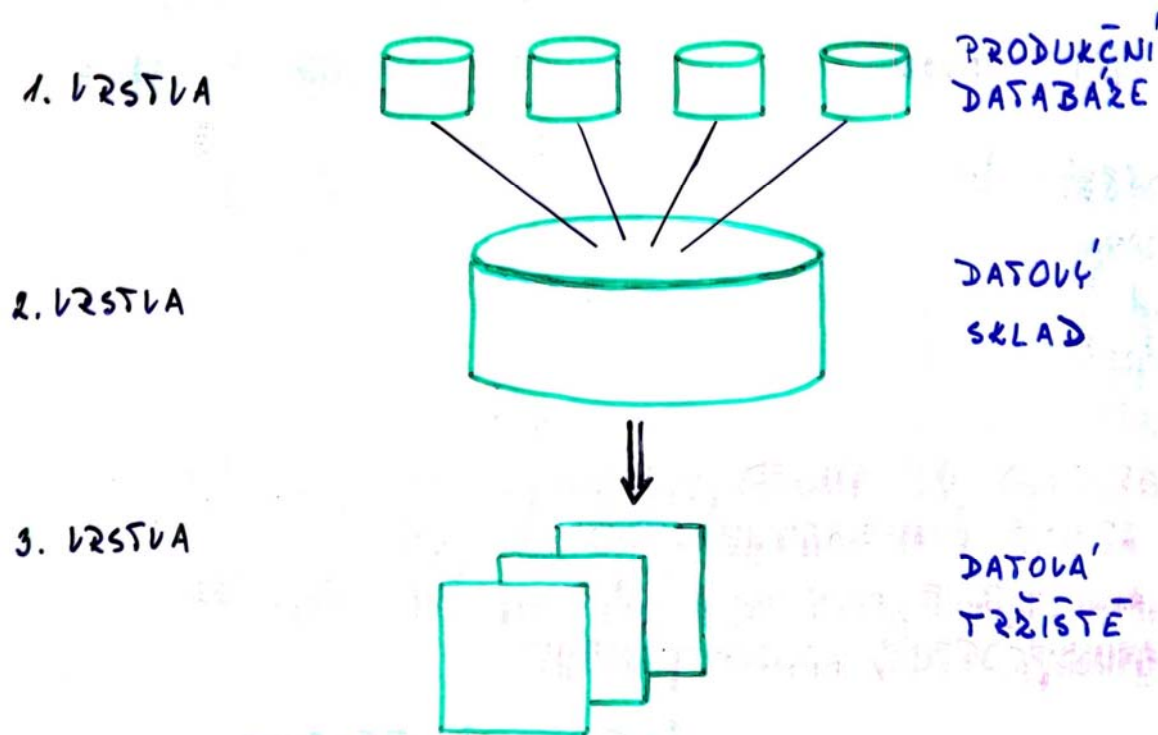
- ◆ Načtení dat
- ◆ Konverze dat
- ◆ Čištění, transformace, ...

+ datová tržiště (data mart)

- Přesun dat relevantních pro určitý typ analýz
- **Třívrstvá architektura datového skladu**

Databáze (31)

Třívrstvá architektura datového skladu

Databáze (32)

Dotazovací jazyky pro dobývání znalostí z databází:

◆ MINE RULE

- Umožňuje klást dotazy na asociační pravidla:
 - Implikace typu „Jestliže platí předpoklad, platí i závěr“ doplněné o kvantitativní charakteristiky odvozené z počtu záznamů v databázi splňujících předpoklad, resp. závěr pravidla
- **Příkazy:** FROM, WHERE, GROUP BY, CLUSTER BY, SELECT, EXTRACTING RULES
- **Příklad:** IF produkt_1 & produkt_2 & ... & produkt_n
THEN produkt (SUPPORT, CONFIDENCE)

Databáze (33)

Dotazovací jazyky pro dobývání znalostí z databází:

- ◆ **MINE RULE** (pokračování)

- **SUPPORT** (podpora)

- ~ podíl počtu záznamů, ve kterých současně platí předpoklad i závěr pravidla, a celkového počtu záznamů vybraných na základě podmínky WHERE

- **CONFIDENCE** (spolehlivost)

- ~ podíl počtu záznamů, ve kterých současně platí předpoklad i závěr pravidla, a počtu záznamů, ve kterých platí pouze předpoklad

Databáze (34)

Dotazovací jazyky pro dobývání znalostí z databází:

◆ Příklady dotazů

■ Dotaz v MINE RULE:

MINE RULE Příklad AS

```
SELECT DISTINCT 1..n produkt AS BODY, 1..1  
                produkt AS HEAD, SUPPORT, CONFIDENCE
```

```
FROM Prodej
```

```
WHERE BODY.město = HEAD.město
```

```
      AND BODY.datum = HEAD.datum
```

```
EXTRACTING RULES WITH SUPPORT: 0.1,  
                        CONFIDENCE: 0.5
```

Databáze (35)

Dotazovací jazyky pro dobývání znalostí z databází:

◆ Příklady dotazů

■ Dotaz v MSQL – hledání pravidel:

(Odvodit podle věku a pohlaví, jaké má daný zaměstnanec auto.)

```
Emp (Id, Age, Sex, Salary, Position, Car)
```

```
GetRules (Emp)
```

```
into R
```

```
where support > 0.1 and confidence > 0.9
```

```
SelectRules (R)
```

```
where body has { (Age=*), (Sex=*) }
```

```
and head is { (Car=*) }
```